

Проект

вноситься народним депутатом України Денисенком А. С. (посв. N 241)

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про соціальний захист дітей, які постраждали внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів

Збройний конфлікт на Сході країни позначився на долях багатьох дітей. Особливо гостро його наслідки відчували діти, що мешкають на окупованих територіях, на лінії розмежування та діти, які є вимушеними переселенцями. Усі вони зазнали важких психологічних та фізичних травм, і потребують особливого захисту з боку держави. Надання цього захисту є світовою практикою, яку Україна враховує у своїй законодавчій діяльності. З цією метою і запроваджуються соціальні гарантії дітям, які постраждали внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів.

Цей Закон встановлює соціальні гарантії дітям, які постраждали внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів.

Розділ I

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення основних термінів

У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються у наступному значенні:

державна соціальна гарантія - встановлений цим Законом мінімальний розмір державної соціальної допомоги, а також пільги з метою надання соціальної підтримки дітям, які постраждали внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів;

дитина, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів, - дитина, незалежно від громадянства, яка під час воєнних дій чи збройного конфлікту проживала/проживає на тимчасово окупованих або неконтрольованих територіях України, на лінії зіткнення у населених пунктах, перелік яких визначено Кабінетом Міністрів України;

психологічна реабілітація - діяльність, спрямована на відновлення психічних функцій, особистісних властивостей і системи відносин особистості, що дозволяють їй успішно функціонувати в мирному соціумі;

психологічна допомога - будь-яка цілеспрямована активність людини, скерована на розширення психологічних можливостей дітей, постраждалих від воєнних дій та збройних конфліктів та отримали психологічну травму, яка призвела до змін в особистісному і соціальному функціонуванні;

психіатрична допомога - комплекс спеціальних заходів, спрямованих на обстеження стану психічного здоров'я осіб, профілактику, діагностику психічних розладів, лікування, нагляд, догляд та медико-соціальну реабілітацію осіб, які страждають на психічні розлади;

соціальний захист - діяльність держави, спрямована на встановлення системи правових і соціальних гарантій, які забезпечать реалізацію конституційних прав і свобод та задоволення потреб дітей, постраждалих від воєнних дій та збройних конфліктів.

Стаття 2. Мета встановлення державних соціальних гарантій дітям, які постраждали внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів

Державні соціальні гарантії для дітей, постраждалих внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів встановлюються з метою:

визнання на державному рівні негативних наслідків воєнних дій та збройних конфліктів, які позначаються на долях дітей, їх фізичному та психічному здоров'ї;

надання дітям, які постраждали внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів комплексу соціальних гарантій, спрямованих на забезпечення належного рівня життя і ресоціалізації цих дітей.

Стаття 3. Законодавство про соціальний захист дітей, які постраждали внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів

Законодавство про соціальний захист дітей, які постраждали внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів базується на [Конституції України](#) та нормах міжнародного гуманітарного права і складається з цього Закону, а також інших нормативно-правових актів.

Стаття 4. Сфера дії цього Закону

1. Дія цього Закону поширюється на:

1) дітей, які є громадянами України та постраждали внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів на території України;

2) дітей, які є громадянами інших держав або особами без громадянства та постраждали внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів на території України;

2. Дія цього Закону поширюється на дітей, які постраждали внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів незалежно від того є вони внутрішньо переміщеними особами або проживають на тимчасово окупованих територіях чи на лінії зіткнення.

3. Окрім зазначених у цьому Законі соціальних гарантій, діти, які постраждали внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів користуються іншими правами та свободами, передбаченими [Конституцією](#) та законодавчими актами України.

Стаття 5. Забезпечення виконання законодавства щодо соціального захисту дітей, які постраждали внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів

Забезпечення виконання цього Закону, інших нормативно-правових актів щодо соціального захисту дітей, які постраждали внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів покладається на органи державної влади та органи місцевого самоврядування.

Стаття 6. Соціальний захист дітей, які постраждали внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів

1. Соціальні гарантії дітям, які постраждали внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів надаються на підставі відповідного статусу, порядок отримання якого визначається Кабінетом Міністрів України.

2. Кабінет Міністрів України розробляє та включає до загальнодержавних програм відповідні положення щодо соціального захисту дітей, які постраждали внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів, а також здійснює контроль за їх виконанням.

3. Розробляючи проект Державного бюджету України, Кабінет Міністрів України включає в нього відповідні положення щодо фінансування програм соціального захисту дітей, які постраждали внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів.

4. Громадські об'єднання, фізичні та юридичні особи, а також органи місцевого самоврядування, мають право за рахунок власних коштів і благодійних надходжень встановлювати додаткові гарантії соціального захисту для дітей, які постраждали внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів.

РОЗДІЛ II

ДЕРЖАВНІ СОЦІАЛЬНІ ГАРАНТІЇ ДІТЯМ, ЯКІ ПОСТРАЖДАЛИ ВНАСЛІДОК ВОЄННИХ ДІЙ ТА

ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ

Стаття 7. Право на єдність родини

Дитина, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів має право на допомогу органів державної виконавчої влади та органів місцевого самоврядування у пошуку та возз'єднанні членів сім'ї, які втратили зв'язок внаслідок внутрішнього переміщення або воєнних дій.

Стаття 8. Право на медичну допомогу

1. Діти, які постраждали внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів мають право на отримання безоплатної медичної допомоги як амбулаторно, так і в умовах стаціонару у будь-якому державному медичному закладі, розташованому на підконтрольній Україні території.

2. Забезпечення дітей, які постраждали внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів усіма необхідними медичними препаратами, протезування кінцівок, санітарно-курортне оздоровлення, а також діагностичні дослідження здійснюються за рахунок коштів держави.

Стаття 9. Право на освіту

1. Діти, які постраждали внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів мають право на переведення до іншого дошкільного, загальноосвітнього або вищого навчального закладу, що знаходиться на території, яка віддалена від зони проведення воєнних дій. У випадку переведення до іншого вищого навчального закладу, розмір плати за навчання не змінюється та становить суму, яка зазначена у контракті з попереднім навчальним закладом.

2. Дитина, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів та є фізично, розумово чи соціально неповноцінною, має право на спеціальну освіту та догляд.

3. Діти, які постраждали внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів, мають статус внутрішньо переміщеної особи і є студентами (курсантами) вищих навчальних закладів мають право на отримання соціальних стипендій. Порядок виплати таких стипендій визначається Кабінетом Міністрів України.

4. Діти, які постраждали внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів, мають статус внутрішньо переміщеної особи та здобувають професійно-технічну освіту у державних або комунальних професійно-технічних навчальних закладах, мають право на державну цільову підтримку, порядок та умови надання якої, визначається Кабінетом Міністрів України.

Стаття 10. Право на правову допомогу

Батьки, опікуни або законні представники дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів мають право на отримання безоплатної правової допомоги, у порядку встановленому законодавством.

Стаття 11. Право на психологічну реабілітацію

Діти, які постраждали внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів при наявності у них психологічних проблем (порушення та/або відхилення у психічній діяльності) мають право на безоплатну психолого-педагогічну реабілітацію, яка здійснюється з метою формування способів оволодіння знаннями, уміннями і навичками, формування самоутвердження і належної самооцінки особою своїх можливостей, засвоєння правил суспільної поведінки шляхом здійснення системної навчально-виховної роботи.

Стаття 12. Право на психіатричну допомогу

1. У разі виявлення у дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів психічних розладів, які є наслідками реакції психіки дитини на застосування проти неї зброї, засобів масового ураження, бойові дії та пошкодження чи знищення майна, їм надається безоплатна психіатрична допомога.

2. Підстави, порядок надання, принципи та форми психіатричної допомоги визначаються [Законом України "Про психіатричну допомогу" від 22 лютого 2000 року № 1489-III](#).

Стаття 13. Право на соціальну допомогу

1. Діти, які постраждали внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів мають право на соціальну допомогу, яка складається з щомісячної соціальної допомоги та одноразової грошової допомоги, порядок виплати якої, визначається Кабінетом Міністрів України.
2. Щомісячна соціальна допомога виплачується кожній дитині, яка постраждала внаслідок воєнних дій чи збройного конфлікту у розмірі соціальної допомоги, яка передбачена для дитини, що має статус внутрішньо переміщеної особи.
3. Якщо дитина, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів має статус внутрішньо переміщеної особи і отримує відповідні соціальні виплати, то додаткова щомісячна допомога не виплачується.
4. Одноразова грошова допомога виплачується у наступних випадках та розмірах:
 - у разі отримання поранення, контузії, каліцтва або іншого фізичного, сексуального, психологічного насильства, одноразова грошова допомога виплачується у розмірі 150-кратного прожиткового мінімуму, встановленого законодавством для працездатних осіб;
 - у разі незаконного утримування, викрадення або вивезення за межі України, одноразова грошова допомога виплачується у розмірі 100-кратного прожиткового мінімуму, встановленого законодавством для працездатних осіб;
 - у разі залучення до участі у незаконних військових формуваннях одноразова грошова допомога виплачується у розмірі 50-кратного прожиткового мінімуму, встановленого законодавством для працездатних осіб.
5. Причинний зв'язок між пораненням, каліцтвом, інвалідністю та наслідками воєнних дій чи збройного конфлікту вважається встановленим, якщо характер травм та умови їх отримання вказують на застосування проти дитини зброї і засобів масового ураження, наслідки проведення бойових дій та руйнування майна. Характер травм та умови їх отримання засвідчуються висновками судово-медичної або медико-соціальної експерти.
6. Підтвердженням факту незаконного утримування дитини на тимчасово окупованих і неконтрольованих територіях України, а також залучення її до участі у незаконних військових формуваннях є відповідне рішення Штабу Антитерористичного центру при Службі безпеки України та відкриття кримінального провадження по даному факту органами прокуратури, органами внутрішніх справ та національної поліції України.

Розділ III

КОНТРОЛЬ ЗА ВИКОНАННЯМ ЦЬОГО ЗАКОНУ, ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПОСАДОВИХ ОСІБ ЗА ПОРУШЕННЯ ЦЬОГО ЗАКОНУ

Стаття 14. Контроль за виконанням цього Закону

1. Контроль за виконанням цього Закону покладено на Кабінет Міністрів України та центральні органи виконавчої влади, які реалізують державну політику у сфері соціального захисту населення.
2. Відповідно до законодавства, контроль за дотриманням цього Закону здійснюють Верховна Рада України, органи місцевого самоврядування, військово-цивільні адміністрації, політичні партії та громадські об'єднання.

Стаття 15. Відповідальність посадових осіб за порушення цього Закону

Посадові особи органів державної влади, органів місцевого самоврядування, військово-цивільних адміністрацій, підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності і підпорядкування, які своїми діями чи бездіяльністю порушують цей Закон, несуть відповідальність згідно із законом.

Розділ IV
ФІНАНСУВАННЯ ВИТРАТ, ПОВ'ЯЗАНИХ З РЕАЛІЗАЦІЄЮ ЦЬОГО ЗАКОНУ

Стаття 16. Фінансування витрат, пов'язаних з реалізацією цього Закону

1. Фінансове забезпечення витрат, пов'язаних з реалізацією положень цього Закону, здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України, а також коштів місцевих бюджетів або інших, передбачених законодавством джерел.
2. Фінансування реалізації цього Закону відбувається за рахунок і в межах бюджетних асигнувань на утримання відповідних бюджетних установ.

Розділ V
ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.
2. Дія цього Закону поширюється на усіх дітей, які постраждали внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів на території України від моменту початку антитерористичної операції.
3. До приведення законодавства України у відповідність із цим Законом акти законодавства застосовуються в частині, що не суперечить цьому Закону.
4. Кабінету Міністрів України у місячний строк:

розробити та затвердити положення про порядок надання статусу дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів, а також положення про порядок надання соціальних гарантій дітям, які постраждали внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів.

надати доручення Міністерству соціальної політики України розробити відповідні інструкції про порядок надання окремих соціальних гарантій та нарахування виплат, а також привести свої нормативно-правові акти у відповідність з цим Законом.

**Голова Верховної Ради
України**

А. ПАРУБІЙ